

Imatge de la Diada per la Llengua i l'Autogovern de 1998, celebrada a la plaça de Cort, a Palma. S'hi veu Antoni Mir, president de l'OCB, fent el discurs central.

L'OCB inicia les mobilitzacions

La II Trobada de l'Obra Cultural Balear, tinguda a Lluc el passat 21 de març, significà el tret de sortida d'un seguit de mobilitzacions a tots els pobles, capitalitzades pel Correllengua, que culminaran en la Diada per la Llegua i l'Autogovern del proper 8 de maig.

Dos mil mallorquins se sumaren a la II Trobada de l'Obra Cultural Balear, celebrada a Lluc el diumenge dia 21. Era una trobada especial. L'OCB viu un enfrontament duríssim amb el govern conservador de Balears. Aquesta Trobada, de fet, va ser el punt de sortida del que serà el procés que culminarà en la Diada per la Llengua i l'Autogovern 1999, el proper 8 maig. Serà la cinquena edició d'aquest acte reivindicatiu que està en l'origen del conflicte que enfronta el

govern del PP amb l'Obra Cultural Balear.

La Trobada. La Trobada de l'OCB serví per "escalfar motors". Es va fer l'encesa protocol·lària de la Torxa de la Llengua que serà portada, durant la primera setmana de maig, per alguns milers de voluntaris arreu dels pobles de les Illes en una nova edició del Correllengua. D'aquesta manera, a través dels grups locals, l'OCB s'assegura que l'ambient pre-Diada serà l'adequat. En el

rerefons, l'intent de l'entitat cultural per fer més evident que mai la necessària pressió social a les institucions perquè s'impliquen en la normalització del català. En síntesi aquesta és la idea que el president de l'OCB, Antoni Mir, va explicar en el seu discurs a Lluc. "La llengua i la cultura han d'estar per sobre les ideologies", va dir Mir, en implícita referència a l'estratègia conservadora del govern de Jaume Matas d'identificar la defensa de la normalització, com fa l'OCB, com a cosa de

“radicals”. Aquesta idea, generalitzada dins el PP, és la que l'OCB combat amb més intensitat. Per això mateix l'entitat va convidar a la Trobada diversos col·lectius d'immigrants, tant de cultura castellana com d'estrangeres, perquè coneguin, entenguin i respectin la cultura i llengua pròpia de les Balears. Aquestes noves línies d'acció de l'OCB responen a una realitat del català a les Balears que Mir va definir de “gravíssima”, a causa de dos factors. D'una banda per mor “d'un canvi demogràfic que agreuja una situació delicada *per se*”, efecte negatiu que es veu multiplicat per la manca d'actuació del govern autònom, “que ben poc ha fet per la llengua i la cultura de les Illes”. Antoni Mir va criticar durament l'actuació del govern de Jaume Matas: “la màxima instància autonòmica incompleix el mandat estatutari de posar els mitjans perquè aquesta llengua sigui coneguda i utilitzada”, això provoca la marginació del català, que davant de la passivitat governamental va quedar “en franc perill de quedar reduït a una posició minoritària a ca seva...”.

El conflicte. En la Trobada de Lluc va planar el conflicte que enfronta l'OCB –com a capdavantera dels sectors normalitzadors– amb el Govern balear. Una disputa que ve de 1994. Aquell any, durant l'estiu, el Govern balear –presidit llavors per Gabriel Cañellas–, va fer pública l'anomenada Ordre Rotger, que prenia periòdicament el nom del qui era conseller de Cultura i Educació, Bartomeu Rotger. Segons aquesta ordre el següent curs l'ensenyament en català quedava en la pràctica a la voluntat de cada centre. Les organitzacions impulsores de la normalització, amb l'OCB al davant, començaren un procés de mobilitzacions, la mateixa tardor de 1994, que culminà el maig de 1995 –a dues setmanes de les eleccions autonòmiques i municipals– amb la primera Diada per la Llengua. S'ajuntaren en el centre de Palma entre quinze i vint mil persones en un acte

Uns repetidors molt cobdiciats

La qüestió de la recepció de TV3 a Mallorca s'ha convertit en un dels punts més importants del conflicte entre l'OCB i el Govern balear. La idea que la recepció sigui institucionalitzada –quan ho permetés la llei, que encara no ha estat aprovada– no és nova. A la reunió cimera entre els executius balear i català, de maig de

1996 al Castell de Bellver, a Palma, el president illenc Cristòfol Soler li ho va plantejar al president català, Jordi Pujol. Aquest s'ho va prendre amb molt d'interès. Ja en aquell moment aquest setmanari pogué conèixer que verbalment s'havien establert les grans línies a través de les

quals es podria arribar a un acord. El govern Soler, tot i valorar que podrien sortir alguns problemes, comptava amb negociar amb voluntat d'acord amb l'OCB. L'entitat cultural, propietària a través de Voltor de la xarxa de repetidors de TV3 a Mallorca, no tingué ni temps de contestar. Soler era traït pel seu grup i obligat a dimitir. Jaume Matas el substituï i assumí la idea, però introduint-hi un caràcter instrumental nou: fer mal a l'OCB. Com? A través d'un acord amb la Generalitat a espatlles de l'OCB. D'aquesta manera, Ma-

tas i el seu executiu pensaven que l'OCB perdria presència pública –i fins i tot una via de finançament, segons interpreten sectors del PP– i, de passada, el Govern balear seria l'interlocutor únic amb la direcció política de TV3. Una televisió que, segons sembla, té una amplíssim seguiment a Balears

i que, per tant, podria ser de l'interès de l'estratègia mediàtica de Matas.

El problema per a Matas és que l'OCB sempre ha tengut el suport explícit de Pujol, que mai no ha permès un acord a espatlles de l'entitat. Fins i tot el passat 13 de gener, a la cimera a Menorca, el

protocol d'intencions signat per Matas i Pujol també preveu, “de manera prioritària”, que el Govern balear i l'OCB negociïn un acord. Ja hi treballen, teòricament. Però en la pràctica només és un creuament de comunicats i cartes –la darrera el dimecres passat– sense cap acord. El govern vol comprar per 40 milions. I l'OCB diu que cal negociar-ho tot, fins i tot la seva presència en l'ens futur de gestió, de la qual cosa el Govern no en vol ni sentir a parlar. Són les mateixes posicions, aparentment irrenconciliables, que mantenen des de sempre. **M. P.**

La recepció de TV3 i Canal 33 és el centre de la disputa entre OCB i el Govern balear.

que implícitament era per protestar contra la manca de política lingüística del govern autonòmic.

El PP no perdonà a l'OCB aquelles mobilitzacions. Els conservadors entengueren que almenys en part la pèrdua de la majoria absoluta a Mallorca (que possibilità la formació del Pacte de Progrés en el Consell Insular entre el PSIB, PSM i UM amb el suport d'EU) va ser culpa directa d'aquella agitació. Des d'aleshores l'entitat presidida per Antoni Mir ha estat objectiu preferent del govern, que ha intentat d'ofegar-la.

Després de la caiguda de Cañ-

llas, el juliol de 1995, es va obrir un parèntesi: el govern de Cristòfol Soler, que desglaçà les relacions entre l'executiu i l'OCB fins el punt que a la Diada per l'Autogovern convocada per l'entitat cultural el maig de 1996, sota el lema “Som comunitat històrica”, el president Soler hi era present. Aquest presumpte *catalanisme* de Soler, entre d'altres qüestions, va provocar la “rebel·lió” del PP contra el president i el va obligar a dimitir. Va ser substituït per Jaume Matas, el qual ha excel·lit en la lluita despietada contra l'OCB. Les diades per la Llen-

ARXIU / JOAN CELIA

ARXIU / JOAN CELIA

Diverses imatges de les mobilitzacions organitzades per l'OCB en els darrers anys.

Hi podem veure (dalt, esquerra), el Correllengua de 1995, la cadena humana de la Diada del mateix any (dalt, dreta), una panoràmica de la Diada de 1996 amb el lema "Som comunitat històrica" (a la dreta). Finalment (a sota), es veu una imatge del Born de Palma, durant la Diada de 1997.

ARXIU / JOAN CELIA

gua i l'Autogovern de 1997 i 1998 tengueren un marcat caràcter crític cap a l'executiu Matas que de segur que enguany encara es farà més palès.

La Diada de 1999. Durant les pròximes setmanes, els voluntaris de l'OCB aniran enlllestint tots els actes programats en cada poble. La primera setmana de maig començarà el Correllengua, que por-

tarà la Flama de la Llengua arreu dels racons de Mallorca en quatre columnes que recorreran tots els pobles. A cada localitat es farà algun acte lúdic i reivindicatiu. D'aquesta manera els organitzadors esperen tenir un caliu prou important perquè l'horabaixa del dissabte 8 de maig el centre de Palma s'ompli a vessar de gent en la Cinquena Diada per la Llengua i l'Autogovern. Com a l'edició de

ARXIU / JOAN CELIA

1995, es formarà una gran cadena —es calcula que seran necessaris uns 6.000 voluntaris— entre les estàtues del rei En Jaume, a la plaça d'Espanya, i de Ramon Llull, pràcticament davant la seu del Govern balear.

Els organitzadors no amaguen que serà un acte per pressionar el govern de Jaume Matas. Antoni Mir reconeix que l'OCB aspira, amb aquestes mobilitzacions, a aconseguir que a partir de les eleccions es pugui concretar "un canvi de política". Es nega, però, a identificar aquest canvi amb un canvi de majoria política: "podria ser el mateix partit el que canviàs de forma de fer política...". Poder, pot ser. Però a ningú se li escapa que la Diada serà una mobilització que sobretot ajudarà a canviar el partit governant, precisament. A la Trobada de l'OCB de Lluc hi eren presents els cap de llista del PSIB, Francesc Antich, i del PSM, Pere Sampol. A la Diada del 8 de maig, a quatre setmanes de les eleccions, segur que hi tornaran a ser presents, juntament amb una més que probable presència de bona part dels dirigents polítics de l'oposició. Igual que ha passat durant la tardor i l'hivern amb les mobilitzacions ecologistes, els qui aspiren a promoure un "canvi de política" que passi per desallotjar el PP del govern, no deixaran passar l'oportunitat. Medi ambient, cultura i llengua són, precisament, dos eixos fonamentals que separen PP i oposició.

Miquel Payeras